

Ängsfröer & ängsplantor

Vildinsamlade och odlade i Sverige

Pratensis

Svenska ängsfröer, ängsplantor och ängsrådgivning

För oss är ängen något av det vackraste, och samtidigt något av det mest fascinerande som går att skapa på en bit mark.

Vill du också ha en äng?

Vi hjälper dig!

Cloé o David Lucas, ägare
Inger o Mats Runeson, grundare

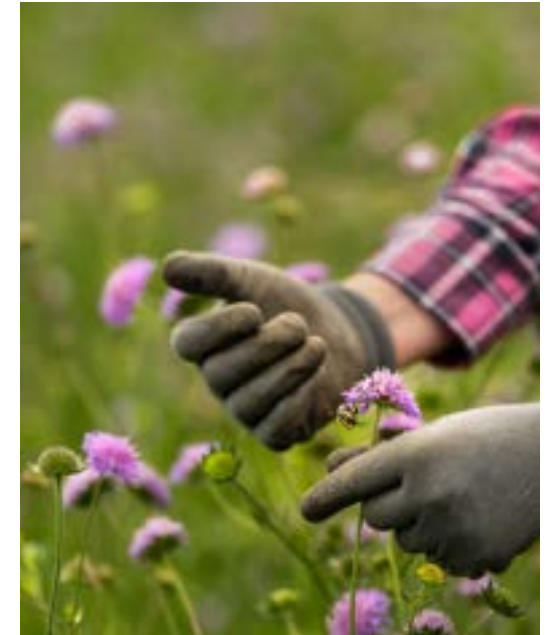

Pratensis är latin och betyder "växa på äng".

Det är det vår verksamhet handlar om. Pratensis producerar svenska ängsfröer som används till ängsfröblandningar och ängsplantor.

Vi arbetar också med rådgivning om anläggning och skötsel av ängar. Med mer än 20 år i branschen har vi skaffat oss en unik kunskap och erfarenhet.

Stående, från vänster, Mats, Linnéa, Cloé, Eva, Ola
Sittande, från vänster, Inger och Hanna

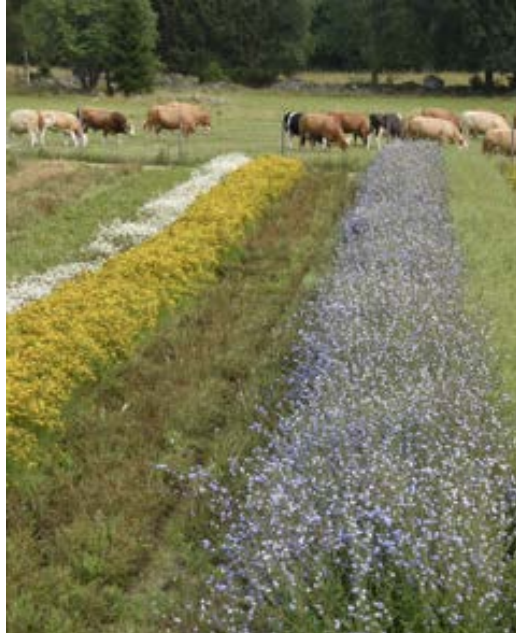
En blomsteräng blommar, doftar och lever.

Den skiftar i karaktär med de arter som ingår och deras blomningstider, men också med de fjärilar och andra insekter som är på besök just för stunden.

När vinden drar fram blir ängen som ett böljande hav.

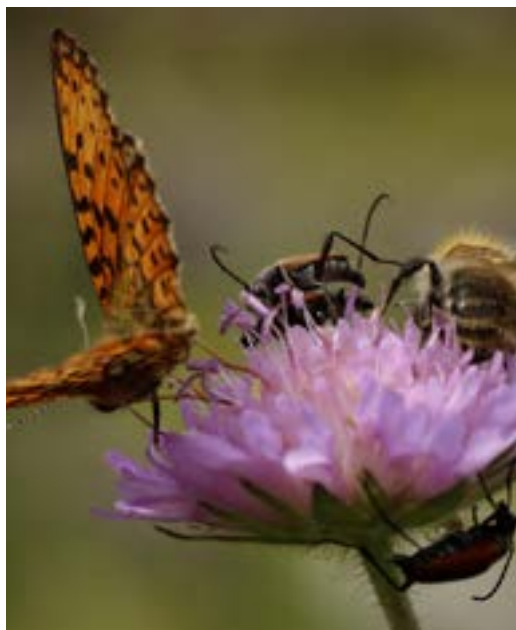
Brudborste och gulsporre

Våra ängsfröodlingar

Skörd av de första mogna åkerväddsfröerna

Åkervädd uppskattas av många

Svenska arter för svenska ängar

Våra fröer är av svensk härkomst och odlade eller vildinsamlade inom landet.* Vi odlar själva en stor del av fröerna på vår gård i Småland men har också flera kontraktsodlare som odlar frö av lokala provenienser (se kartan) och försöker, i mån av frö-tillgång, att välja ett fröursprung så nära kunden som möjligt. I framtiden ska våra kunder kunna få regionala blandningar levererade, som vildinsamlats och odlats i samma landsdel.

Vi är noga med vilka arter vi använder i fröblandningarna. Enbart arter som växer naturligt i större delen av landet kommer i fråga. Vi försöker alltid komma så nära det vilda ursprunget som möjligt.

Det svenska och lokala ursprunget innebär att växterna är anpassade för vårt klimat och våra insekter. De överlever därför kalla vintrar i betydligt högre grad än växter från utländsk frökälla. Våra svenska insekter behöver, förutom pollen och nektar, även växter de är anpassade till för att larverna ska överleva.

● Våra kontraktodlare och samarbetspartners

○ Pragensis

* Vi kompletterar ibland med fröer från norra Europa (vilt ursprung) för ettåriga arter såsom exempelvis vallmo, blåklint och klätt eller för arter som har haft en dålig skörd av något år. Vi kan såklart leverera 100 % svenskt frö om det önskas!

Varför anlägga äng?

Enkel att sköta

Med blomsteräng istället för gräsmatta slipper du klippa gräs varje vecka. I stället slår du ängen en gång per år. Byter du rabatt mot blomsteräng slipper du rensa ogräs.

Blommar länge och varierat

Den anlagda ängen blommar med tiden rikt och fint under en stor del av året. Karaktär och färgskala skiftar över säsongen beroende på vilka arter som blommar just då.

Vackert

När gräsarter möter blommande örter på det sätt som sker i ängen uppstår en särskild harmoni.

Plocka blommor

Blommor och gräs till fantastiska buketter finns hela säsongen.

Skogsnätfjäril

Ängsmetalvinge

Gynnar den biologiska mångfalden

Många ängsväxter är på väg att bli ovanliga eller är rent av utrotningshotade. Anlagda naturmiljöer kan bli räddningen för en del av ängsväxterna.

Ängsblommor lockar till sig fjärilar och humlor och därefter följer fåglar, ödlor, grodor och igelkottar!

Åtskilliga hotade insekter är beroende av ängsväxterna och kan inte livnära sig eller föröka sig med främmande arter!

Humlebagge på vädtklint

Så skapar du en äng

Välj en solig plats med väl-dränerad jord. Du får bäst resultat om utgångsläget är en öppen jord, utan växter eller rötter.

Jorden måste vara helt **fri från fler-åriga rotagräs** som tistlar, kvickrot, nässlor och kirska. För att minska förekomsten av ogräs kan du hålla jorden öppen, alltså helt fri från växtlighet, minst en säsong före du anlägger din äng.

Det är bra om jorden är relativt **näringsfattig**. Du kan få en grov uppfattning om näringsinnehållet genom att studera växtligheten på och intill ytan där du ska anlägga din äng och där förhållandena är likartade. Jorden är för näringsrik om gräset är högt och kraftigt eller om det finns exempelvis nässlor och hundkex.

Om jorden är näringsrik finns det olika metoder för att göra den magrare. Du kan antingen odla en näringslukande gröda, exempelvis potatis, under en säsong. Alternativt gräver du bort matjordslagret och anlägger ängen på den magra alven som finns under matjorden. Ett annat sätt är att lägga på ett 20 cm tjockt lager med mager jord ovanpå matjorden.

Anlagd "Normaläng"

Darrgräs i blom

Du kan anlägga din äng genom frösådd, plantering med plantor, eller genom att kombinera frö och plantor. Startar du med enbart frön får du räkna med att det tar ett par år innan du har en rikblommande äng. Genom att kombinera sådd med plantering når du målet snabbare.

Lär dig mer
om hur du skapar en äng

Anlagd "Normaläng"

Ängsplantor

Sådd av äng

Anlagd äng, första året (utan ettåriga blomsteråkerfrö)

Närbild på fröblandning

Sådd

Augusti-september är den bästa tiden att så ängsfrön, i södra Sverige går det bra även i oktober. Tidig vårsådd, i april-maj, fungerar också, men du måste vara beredd att vattna vid torra perioder, tills alla frön har hunnit gro samt påbörjat etablering av rotsystemet (ca tre veckor).

Det går åt ytterst lite frön till en ängsyta, **endast 3 - 3,5 g/m²**. För att kunna fördela så små frömängder jämnt över ytan, och samtidigt kunna se var du har sått, är det klokt att blanda fröet med något fyllnads-material. De kan vara till exempel sågspån, vetekli eller sand.

När du sått ut fröna myllar du ner dem lätt med kratta eller gallervält, men de ska fortfarande ligga nästan på jordytan. Det är viktigt att de inte hamnar för djupt ner.

När blommar det?

Första året blommar bara fröblandningens ettåriga arter och sådden kan ibland se misslyckad ut. Kommande år tättnar ängen och fler arter blommar, samtidigt som de ettåriga arterna försvinner. Det kan ta upp till 4 år innan alla arter blommar.

Plantering

Vid kombination av sådd och plantering rekommenderar vi att du sätter **5 plantor /m²** och använder normal frömängd, 3,5 g/m². Plantera i smågrupper om minst tre plantor av varje art, slumpmässigt utlagda på ytan.

Du kan plantera ängsplantor när som helst från tidig vår till höst. Tänk på att de behöver komma i jorden snarast efter leverans. Plantorna står inte i krukor utan kommer packade i plastpåsar, vilket gör dem mer känsliga. Kan du inte plantera direkt måste plantorna placeras ljust utomhus och jorden runt rötterna hållas lätt fuktig. Använd såjord om plantorna ska stå en längre tid.

Se till att hela rotklumpen kommer under jordytan när du sätter plantorna. Tryck till runt rötterna så att plantan sitter fast. Vattna ordentligt efter plantering.

Förutom i ängen kan du njuta av väl valda ängsväxter i kruka på uteplatsen, i perennrabatten eller som marktäckare. Smörboll och gullviva hör till dem som är fina rabattväxter. Backnejlika och solvända är exempel på ängsväxter med marktäckande växtsätt. Du kan även plantera ängsväxter i en pallkrage med mager jord.

Restaurering av en gammal äng

Du kan komplettera och få rikligare blomning i en befintlig äng, som inte är alltför högvuxen, genom att plantera eller så in fler ängsväxter.

Om du vill plantera ängsväxter, måste du skala bort grässvålen. Fläckarna behöver vara minst 30 x 30 cm men gärna större om gräset runt om blir högt. Detta för att plantorna ska få ljus och slippa konkurrera med gräset. Ängsväxterna kommer sedan att långsamt sprida sig i den gamla gräsmattan.

Om du i stället vill så in ängsfrö i en befintlig äng eller gräsyta måste du skala bort grässvålen i större rutor, minst 100 x 100 cm stora. Där kan du sedan så ängsfrön.

Att så direkt

i den tätvuxna gräsytan är oftast resultatlöst. Etablerat gräs konkurrerar snabbt ut små örtplantor.

Ängar är lättskötta

men en viss omvårdnad behövs. Rätt skötsel är A och O för att ängen ska bli så vacker som du drömt om, och förbättra sig med åren.

Första året domineras ängen av ettåriga ogräs från jordens fröreserv samt ettåriga blomsteråkerfrö som vi kan lägga till i blandningarna (blåklint, klätt, vallmo m.fl.).

En nyanlagd äng kan se gles och luckig ut. Det är inget att oroa sig för. Klipp av de ettåriga ogräsen, innan fröet mognat, om du tycker att de stör. Finns det särskilt besvärliga ogräsarter bör du plocka bort dem för hand.

De fleråriga ängsblommorna gror och växer i många fall långsamt. Därför kan de vara svåra att upptäcka första året, även om de finns där som små plantor.

Det andra året minskar ogräsmängden och de första ängsblommorna börjar blomma

Nu ska du börja sköta ängen på vanligt sätt. Det innebär årlig slåtter i slutet av sommaren när de flesta växterna har blommat över och fröat av sig. Någon gång i augusti månad brukar vara en bra tid. Variera gärna tidpunkten för slåttern, enstaka år kan man slå så tidigt som i mitten av juli.

Har man en stor äng kan det vara bra att slå halva ängen tidigt och andra halvan sent, så att insekterna får tillgång till mat hela hösten.

Använd helst lie, knivslåttermaskin eller slåtterbalk, det vill säga ett skärande redskap. Du kan också använda röjsåg eller trimmer med välslipad gräsklinga.

Försök att slå så lågt som möjligt för att undvika att bilda förna och för att släppa ner ljuset till örternas bladrosetter. Låt gärna klippet ligga kvar några dagar för att fröa av sig. Sedan måste det tas bort för att inte kväva växterna eller gödsla jorden. Klippet kan komposteras eller bli djurfoder.

Om ängen är mycket näringsrik med kraftigt gräs, kan den slås två gånger/år. I slutet av maj och i augusti.

Ängen ska absolut inte gödslas

Gödsling gynnar gräs och kraftigväxande ogräs. I ängen måste de hållas tillbaka för att ängsväxterna ska få chans att utvecklas.

En äng tål inte samma slitage som en gräsmatta, men klipp gärna upp gångstigar i ängen. Det ser inbjudande ut och ger möjlighet att komma nära både ängsväxter och allt annat liv i ängen.

är dig mer
om hur du sköter din äng

Samtliga arter är **odlade i Sverige från frön som är vildinsamlade inom landet**. Fridlysta eller hotade arter kommer från egen odling med växter som härstammar från vildinsamlade fröer men som inte längre förnyas.

Ängsplantorna blommar vanligen redan första året och bidrar därmed till ny fröspridning på hösten.

Här hittar du bilder på alla våra planter, uppdaterad lista

Vi levererar väl genomrotade pluggplanter utan kruka, förpackade i plastpåsar i kartong. Leverans sker från mitten av mars till slutet av oktober och sker per post. Minsta antal är 5 planter per leverans. Arterna kan blandas. Flera arter tillkommer under säsongen, se hemsidan för aktuell lista.

Vi använder två ikoner för att du enkelt ska se vilka växter som attraherar pollinerare.

Humlor & bin Fjärilar

Anlagd "Torräng kalkrik"

Plantsortiment

			Blomtid	Högd cm	Färg
Torräng	Backnejlika	<i>Dianthus deltoides</i>	juni-aug	10-20	rosa
	Backsippa	<i>Pulsatilla vulgaris</i>	april-maj	5-15	lila
	Backtimjan	<i>Thymus serpyllum</i>	juni-aug	3-10	lila
	Blodrot	<i>Potentilla erecta</i>	juni-aug	10-50	gul
	Gullris	<i>Solidago virgaurea</i>	maj-juli	20-80	gul
	Gulmåra	<i>Galium verum</i>	juli-aug	10-40	gul
	Kattfot	<i>Antennaria dioica</i>	maj-juni	5-20	vit/rosa
	Käringtand	<i>Lotus corniculatus</i>	juni-aug	10-40	
	Kärleksört	<i>Hylotelephium (Sedum) telephium</i>	juli-sept	20-50	gul
	Liten blåklocka	<i>Campanula rotundifolia</i>	juli-sept	10-50	blå
	Mandelblomma	<i>Saxifraga granulata</i>	maj-juni	10-35	vit
	Prästkrage	<i>Leucanthemum vulgare</i>	juni-aug	20-70	vit
	Rödklint	<i>Centaurea jacea</i>	juli-sept	30-80	lila
	Smultron	<i>Fragaria vesca</i>	maj-juli	5-20	vit
	Solvända	<i>Helianthemum nummularia</i>	juni-juli	10-30	gul
	Strandtrift	<i>Armeria maritima</i>	maj-sept	10-20	rosa
	Styvmorsviol	<i>Viola tricolor</i>	april-okt	10-25	lila
	Tjärblomster	<i>Viscaria vulgaris</i>	maj-juli	15-50	rosa
	Åkervädd	<i>Knautia arvensis</i>	juni-aug	30-80	rosa
	Äkta johannesört	<i>Hypericum perforatum</i>	juli-sept	30-70	gul
Torräng kalkrik jord	Ängsklocka	<i>Campanula patula</i>	juni-aug	30-60	blå/lila
	Ängsviol	<i>Viola canina</i>	maj-juni	8-15	lila
	Ärenpris	<i>Veronica officinalis</i>	juni-aug	10-30	blå

Torräng kalkrik jord	Axveronika	<i>Veronica spicata</i>	juli-aug	10-50	blå
	Blodnäva	<i>Geranium sanguineum</i>	juni-juli	15-50	röd
	Brudbröd	<i>Filipendula vulgaris</i>	juni-juli	30-50	vit
	Cikoria	<i>Cichorium intybus</i>	juli-sept	40-80	blå
	Fältvädd	<i>Scabiosa columbaria</i>	juli-sept	20-60	lila
	Getvåppling	<i>Anthyllis vulneraria</i>	juni-aug	10-30	orange/gul
	Gullviva	<i>Primula veris</i>	april-maj	10-30	gul
	Kungsmynta	<i>Origanum vulgare</i>	juli-sept	20-70	lila
	Väddklint	<i>Centaurea scabiosa</i>	juli-sept	30-100	lila

				Blomtid	Högd cm	Färg
Normal- äng "normal- fuktig" jord	Akleja	<i>Aquilegia vulgaris</i>		juni-juli	30-80	blå/rosa
	Blodrot	<i>Potentilla erecta</i>		juni-aug	10-50	gul
	Brudbröd	<i>Filipendula vulgaris</i>		juni-juli	30-50	vit
	Darrgräs	<i>Briza media</i>		juni-juli	20-50	grön
	Gullviva	<i>Primula veris</i>	 	april-maj	10-30	gul
	Gulmåra	<i>Galium verum</i>	 	juli-aug	10-40	gul
	Gökärt	<i>Lathyrus linifolius</i>		maj-juni	10-30	rosalila
	Humleblomster	<i>Geum rivale</i>		maj-juni	20-40	rödrosa
	Lungört	<i>Pulmonaria obscura</i>		april-maj	10-30	rosa/blå
	Midsommarblomster	<i>Geranium sylvaticum</i>	 	juni-juli	15-60	lila
	Prästkrage	<i>Leucanthemum vulgare</i>		juni-aug	20-70	vit
	Rödblära	<i>Silene dioica</i>	 	maj-juli	30-80	röd
	Rödklint	<i>Centaurea jacea</i>	 	juli-sept	30-80	rosa
	Skogsförgätmigej	<i>Myosotis sylvatica</i>		maj-juni	15-40	blå
	Slåttergubbe	<i>Arnica montana</i>		juni-juli	20-50	gul
	Smultron	<i>Fragaria vesca</i>		maj-juli	5-20	vit
	Sommarfibbla	<i>Leontodon hispidus</i>	 	juni-juli	10-40	gul
	Stor blåklocka	<i>Campanula persicifolia</i>		juni-juli	40-80	blå
	Svinrot	<i>Scorzonera humilis</i>		maj-juni	10-40	gul
	Väddklint	<i>Centaurea scabiosa</i>		juli-sept	30-100	lila
	Åkervädd	<i>Knautia arvensis</i>	 	juni-aug	30-80	rosalila
	Ängsbräsma	<i>Cardamine pratensis</i>		maj-juni	15-40	vitrosa
	Ängsklocka	<i>Campanula patula</i>		juni-aug	30-60	blålila
	Ängsviol	<i>Viola canina</i>		maj-juni	8-15	lila
	Ängsvädd	<i>Succisa pratensis</i>		juli-sept	25-60	blålila

				Blomtid	Högd cm	Färg
Fuktäng blöt jord	Borsttistel (brudborste)	<i>Cirsium helenioides</i>		juni-aug	40-140	rosaröd
	Fackelblomster	<i>Lythrum salicaria</i>		juli-aug	40-120	rosaröd
	Gul svärdsliilja	<i>Iris pseudacorus</i>		juni-juli	40-100	gul
	Gökblomster	<i>Lychnis flos-cuculi</i>		juni-juli	20-70	rosa
	Humleblomster	<i>Geum rivale</i>		maj-juni	20-40	rödrosa
	Kabbleka	<i>Caltha palustris</i>		april-juni	10-50	gul
	Midsommarblomster	<i>Geranium sylvaticum</i>		juni-juli	15-60	lila
	Rödblära	<i>Silene dioica</i>		maj-juli	30-80	röd
	Smörboll	<i>Trollius europeaus</i>	 	maj-juni	25-70	gul
	Ängsbräsma	<i>Cardamine pratensis</i>		maj-juni	15-40	vitrosa
	Ängsvädd	<i>Succisa pratensis</i>	 	juli-sept	25-60	blålila

Tjärblomster och prästkrage i
"Torräng kalkfattig"

Brudborste

Jordhumla på blåklint (ettårig åkerblomster)

Gullviva

Frösortiment

Pratensis ängsfröblandningar består av vilda, fleråriga örter och gräs i sammansättningar som motsvarar svenska förhållanden. Örterna och ängsgräsen börjar normalt blomma andra året efter sådd.

För att ängen ska blomma redan första året har vi tillsatt blomsteråkerfrö, med de vackra ettåriga arterna blåklint, vallmo och klätt. Fuktängsblandningen och fjällängsblandningen saknar dock dessa arter. Om du inte vill ha ettåriga arter i din blandning är det bara att säga till vid beställningen, så får du förstås utan.

Normalt räcker 30-35 g frö till 10 kvadratmeter äng.

Har du egna önskemål på fröblandningar ordnar vi gärna det i mån av frötillgång! (Gäller endast större partier).

Besök vår hemsida pratensis.se för ytterligare information. Där hittar du bland annat specificerat vilka arter som ingår i fröblandningarna.

101 Normaläng torr till normalfuktig jord

102 Fuktäng fuktig till blöt jord, t.ex. stränder

103 Torräng torr kalkrik jord (pH över 7)

104 Torräng torr kalkfattig jord (pH under 6)

109 Norrland torr till normalfuktig jord i norra Sverige

113 Skuggäng normalfuktig jord på skuggig plats

115 Torr havsstrandäng torr strandäng vid havet

117 Fjälläng normalfuktig jord i fjällen

118 Fjärilsblandning torr till normalfuktig jord på solig plats

119 Humleblandning torr till normalfuktig jord på solig plats

120 Ängsblandning utan gräs (ett- och fleråriga arter) för torr till normalfuktig jord.

Beställ så här!

På vår hemsida finns ett beställningsformulär, alternativt kan du skicka e-post eller ringa med din beställning. Fröer och planter skickas med posten. Fröer skickas året runt, plantorna levereras från mitten av mars till oktober.

För prisuppgifter se vår hemsida, pratensis.se, eller kontakta oss via mejl info@pratensis.se

Pratensis

Pratensis AB
Opparyd Gunnarås
342 55 Grimslöv
Mobil 070-603 60 25
info@pratensis.se
pratensis.se

pratensis.se

Följ oss på Instagram och Facebook

